دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر
فصلنامه‌ی علمی- پژوهشی فضای جغرافیایی

سال چهاردهم، شماره‌ی ۴۵
بهار ۱۳۹۳، صفحات ۱۹۶-۱۷۹

محمدتقی معصومی[۱]
سیدرحیم مشیری[۲]

کاربست متریک های فضایی سیمای سرزمین و داده‌های سنجش از دور در تحلیل تغییرات فضایی–زمانی کاربری/پوشش اراضی شهری، مطالعه موردی: منطقه شهری اردبیل

تاریخ دریافت مقاله: ۹۱/۰۳/۲٤ تاریخ پذیرش مقاله: ۹۱/۱۰/۱۷

چکیده

در نواحی مختلف کشور ما تغییرات محیطی مشاهده شده متاثر از رشد چشمگیر شهری و تغییرات احتمالی آن‌ها می-توانند بحث‌های پیش‌بینی‌نشده زیادی در پی داشته باشند. هدف این تحقیق، تهیه نقشه و تعیین طبیعت، گستره و نرخ تغییرات و در نهایت آنالیز تغییرات مکانی–زمانی کاربری/پوشش اراضی و قطعه‌قطعه شدگی سیمای سرزمین در منطقه شهری اردبیل است. برای انجام این تحقیق تصاویر چند زمانه ماهواره‌ای منطقه و نقشه‌های موضوعی مورد نیاز تهیه‌شده و نقشه‌های کاربری/پوشش اراضی برای سال‌های ۱۹۸۸، ۱۹۹۸ و ۲۰۰۷ از تصاویر ماهواره‌ای استخراج و تحلیل‌های کشف تغییرات به کار گرفته شدند. نتایج به دست آمده نشان داد که نرخ تغییر سالانه نواحی ساخت‌وساز شده شهری در منطقه مورد مطالعه ۵/۳+ درصد بوده و محاسبه متریک‌های فضایی مانند NP، LPI، MPS و PLAND نیز نشان داد که در طی زمان مورد مطالعه سه مرحله انتشار، به هم آمیختگی و افزایش مقیاس در سطوح ساخت‌وساز شده منطقه شهری اردبیل کاملاً مشهود است.

کلیدواژه‌ها: کاربری/پوشش اراضی، متریک‌های فضایی، سنجش از دور، GIS، اردبیل.

۱- دانش‌آموخته مقطع دکتری دانشگاه آزاد، گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، تهران E-mail: taqi.masoumi@gmail.com
۲- استاد دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، تهران، ایران

[Downloaded from geographical-space.iau-ahar.ac.ir on 2026-10-31]